

TEKFİRCİ SELEİYYE

Gürbüz MIZRAK

Teşekkür: Bu yayında Selefiyye hakkındaki bilgilerin çoğu Sayın **Damla TAŞDEMİR**'in tezinden alınmıştır. Kendisine teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	2
SELEFİYYE'NİN ORTAYA ÇIKIŞI	3
SELEFİYYE'NİN TANIMI	7
KAYNAKLAR	12

GİRİŞ

Bilindiği üzere ilahi emirlerin pratik hayata uygulanması aşamasında yorum farklılıkları olmuş, bu durum zamanla insanları bölünmelere ve gruplaşmaya sevk etmiş, zamanla değişik fırkalar ortaya çıkmıştır.

Bunlardan Selefiyye'ye mensup olanlar kendilerini Peygamberimiz Hz. Muhammed'in ve ondan sonraki ilk üç kuşağın söz ve fiillerini olduğu gibi kabul ettiklerini ve bunları bir değişiklik yapmadan yaşadıklarını "**iddia etmekte**". Ancak, bu iddiaları mesnetsizdir.

Selefi düşünceye göre İslam dini tamamlanmıştır. Bundan böyle farklı düşünceler kabul edilemez. Yaşamın her anı ve her alanı değişmeyen bu kabulere uygun olmak zorundadır. Din üzerinden tartışmaya girmeye ve bireysel görüşlere yer yoktur.

Günümüzde Selefilik arasında temel meselelerde birlik olsalar da uygulamada farklılıklar vardır. Cihadi Selefilik, Suudi Selefilik (Vehhabilik) ve Tekfirci Selefilik (Ehl-i tevessümat)

olmak üzere öne çıkan üç farklı anlayışa sahiptirler. Cihadi Selefilik, Suud Selefiliğinin; Tekfirci Selefilik ise Cihadi Selefiliğin daha radikalleşmiş hali olarak özetlenebilir.

Bu yazıda Selefiyye'nin bir kolu olan Tekfirci Selefiyye [¹] hakkında bilgiler verilecektir.

SELEFİYYE'NİN ORTAYA ÇIKIŞI

Selefiyye'ye kaynak olan Hariciler, İslam'ın ilk asrında ortaya çıkan ve dini konularda aşırı görüş ve fiilleriyle tanınan bir fırkadır. Hariciler Müslüman toplumun direkt olarak Kur'an ve onun ilkelerine dayandırılması anlayışını amaçlamışlar. Ancak Kur'an'ı anlayıp uygulamada basit bir yol izlemişler. Bunların Kur'an'a dair bilgileri yüzeysel seviyede olmuş. İman ve küfrün ne olduğunu tanımlamadan, kimin mümin kimin kâfir olduğunu sorgulamaya başlamışlardır.

Kendi içlerinde ayrı kollara ayrılmışlar. Bunlardan bir grup:

[¹] Tekfirci Selefiyye, Selefiyye'nin kendileri gibi düşünmeyenleri kâfirlikle suçlayan kolu.

- Görüşlerini başkalarına aktarırken tepkilerinde aşırılığa kaçmışlar.
- Dini düşüncelerini yalnızca;
 - ✓ Nasların [²] kendilerince anlamlandırdıkları zâhiri anlamlarına ve
 - ✓ Hadis olarak kabul ettikleri ifadelere dayandırmışlar.
- Onlara göre meseleler ya hayırdır ya şerdir; ya küfürdür ya imandır; ya beyazdır ya siyahtır.
- Kendilerini kurtuluşa erenler olarak nitelemişler, gruplarını bir kabile gibi algılayıp kendilerinden olmayanları potansiyel düşman gibi görmüşler.
- Müslüman toplumunun temiz olmadığını, öncelikli mücadelenin kâfirlerden önce içerdeki muhaliflere karşı yapılması gerektiğini savunmuşlar.
- Hz. Peygamber“in ashabını öldürecek kadar ileri gitmişler, kendilerinden olmayan **Müslümanlara karşı şiddet ve terör estirirken gayri Müslimlere ve özellikle Ehli kitaba**

[²) Nas: İslam fıkıhında Kur'an'da yer alan âyetler ve peygamberin söylediği sözler olan hadislere verilen genel ad.

karşı oldukça müsamahalı olmuşlar.

- Hariciliğin kollarından olan Ezrakiler, **kendilerinden olmayan bütün Müslümanların müşrik olduğunu, kadın ve çocukları dâhil olmak üzere bunların hepsinin öldürülmesinin ve her türlü varlıklarını ele geçirmenin kendilerine mübah olduğunu ileri sürmüşler.**
- **Özetle müslüman düşmanlığı yapıp, İslam'ın hoşgörü ve merhamet anlayışı ile bağdaşmayan bir yol izlemişlerdir.**

Bu anlayışlarının;

- **Müslümanları ayrıştırıp birbirine karşı düşmanlaştırdığı,**
 - **İslam'ı kötülemek için malzeme oluşturduğu**
- bilinen gerçeklerdir.**

Tekfirci Selefiyye'nin İslam anlayışları" günümüzde;

- **Emperyalistlerin ve İslam düşmanlarının işine gelmekte,**
- **Emperyalistlerin ve İslam düşmanlarının istihbarat örgütleri tarafından kurulan ve müslüman**

katliamı yaptırılan İŞİD benzeri yapılara elaman devşirmede kullanılmakta ve

- **Propagandalarla İslam, Tekfirci Selefiyye'nin görüşleri gibi algılatılarak, bilhassa genç nesillerde dinden soğumaya, deistliğe yönelmeler artmaktadır.**

Tekfirci Selefiliğin önündeki en önemli engel, geleneksel Hanefi-Maturidi-Yesevi İslam anlayışıdır.

Ancak Tekfirci Selefiliğe;

- **Gerekli tepkinin gösterilmemesi,**
- **Hatta bazı kesimler tarafından toleranslı davranılması**

cesaretlenmelerine, pervasızlaşmalarına, tehlikeli boyutlara varan toplu eylemlerine yol açmaktadır.

Güneydoğu Anadolu bölgesinde Hizbullah, Hizbu't Tahrir, El- Kaide, İŞİD, İBDA-C gibi örgütler mevcuttur. Terörizme motivasyon sağlayan bu örgütler, Türkiye'ye monte edilmeye çalışılmakta, yani dış kaynaklıdır.

Günümüzde Suudi Arabistan, Katar, Yemen ve Mısır başta olmak üzere pek çok Arap ülkesinde Selefi ideoloji dik-

kat çekici düzeyde etkinlik kazanmıştır.

SELEFİYYE'NİN TANIMI

Selefi akım; İslam'da inanç esaslarının kaynağı olarak nasları kabul ettiğini, bu çerçevede Kur'an ve Sünnet olarak varsaydığı hususları temel aldığı iddia ederken, mantık ve akıl yürütmeyi reddeder. Ehl-i Hadis [³] geleneğine dayanır, akli gale almayan ve nakli merkeze alan bir bakış açısına sahiptir. Nakilden kasıt selefi anlayışa göre Kur'an'ın yorumsuz söylemleri ile kendilerinin hadis olarak kabul ettikleri metinlerdir.

Selefilik'in kabullerine göre:

- Allah dinini tamamlamıştır ve Kur'an'da bunun temellerini tamamen göstermiştir. Hz. Peygamber de bu esasları hiçbir kapalılığa ve an-

[³]Ehl-i Hadis: Fıkıh literatüründe içtihad ve şahsi görüşe başvurmaktan sakınıp, daha çok hadislerle yetinme yolunu tercih edenlere "Ehl-i Hadis"; sahih hadisleri kabul etmekle beraber, insanların problemlerini çözmede şahsi görüş ve içtihadlarını da kullananlara "Ehl-i Rey" tabiri kullanılmaktadır.

laşılmazlığa ihtimal bırakmayacak şekilde açıklamış ve tarif etmiştir. Dolayısıyla dinde tartışmaya girmeye, araştırmaya, düşünmeye, içtihadı yer yoktur.

- İman "kalp ile tasdik, dil ile ikrar ve ameldir". Amel imanın bir parçasıdır. İbadet etmemek ya da eksik etmek tekfir (kâfirlik) sebebidir. Namaz kılmayan, oruç tutmayan ve diğer İslami ibadet ve emirleri yerine getirmeyenler "kâfir" ilan edilir ve bunların canlarını ve mallarını gasp etmek de helaldir.
- İslam"ı anlamak ve yaşamak noktasında ilk üç nesilden geldiğini iddia ettikleri nakiller kutsallaştırılmış ve akıl küçümsenmiştir. Akıl yalnızca nakli anlamak, inanmak ve boyun eğmek üzere vazifelidir. Aklın görevi bunlarla sınırlı olup, nakilleri Tefsir ve Tevil etmek (yorumlamak) değildir. Onlara göre hadis olarak kabul ettikleri dururken içtihat usulleri (rey, istihsan ve kıyas) [4] yok sayılır.

[4] İçtihat: Hakkında hüküm bulunmayan bir meselenin halli ve ona cevap bulmak için, kitap ve sünnetten, delile dayanarak

- Kelam [⁵], akıl, rey [⁶] ve felsefeye göre verilen hükümlerin iptali lazım gelir. İlave edilen yorum, görüş, tevil ve rey din açısından zararsız bile olsa kökten reddedilmelidir. Zira akıl ile yorumlayıp, tevil yolunu tutmak kendini Allah yerine koymadır. Kelam kitapları ilmî eser sayılmaz. Ahmed b. Hanbel kelamla uğraşmayı zındıklık sayarken, İmam Şafi “*Şirkten başka günahların en büyüğü kelam tahsil etmektir*” demiştir.
- Sorgulamamak güçlü imanın kanıtıdır. Kabullenilenleri "nasıl" ve "niçin" diye tekrardan sorgulamaya gerek duyulmaz. Bu zaten bid'attır.

hüküm oluşturma.

[⁵] Bir ilim dalı olarak **kelâm**; vahyin bildirdikleri çerçevesinde Allah’a, peygamberlere ve ahirete iman gibi İslam dininin temel inanç konularında aklî açıklamalar yapar. Bu anlamda imanla ilgili sorulara aklî deliller kullanarak izah ve ispat getirir. Kesin delillerden hareket ederek dinî inançları açıklamayı, bunlarla ilgili zihinlerde var olan şüpheleri ortadan kaldırmayı hedefler.

[⁶] Rey: Ehl_i Rey taraftarlarının yöntemi.

- Müteşâbih ayetlerin [⁷] mahiyetini bilmek mümkün değildir. Bunlar yorumlanamaz. Kur'an ve sünnette yer alan kelimeleri onların anlamlandırdığı gibi kabul etmeyip, yorumlayarak fetva vermek de dinden uzaklaşmaya sebep olur. Müteşâbih ayet ve hadislerin yorumlanması bid'attır.
- İslam dini 14 asır önce tamamlanmış olduğundan ve geçen zamana bağlı olarak günümüz yaşam koşullarıyla pek çok farklılık arz ettiğinden, her koşula uygun nas ve nakil bulmak mümkün değildir. Böyle bir durumda doğru olan susmak ve söz konusu fiil ya da durum ile alakalı zayıf bir hadisi kıyas ve reyi tercih etmektir [⁸].

[⁷] Müteşâbih, mâna yönünden birden fazla ihtimal taşıdığı için anlaşılmasında güçlük bulunan lafız veya ifade. Müteşâbihin karşıtı olan muhkem ise "anlam yönünden başka bir ihtimal taşımayan açık mânalı nas" demektir.

[⁸] Bu durum nascılığın ifrat halidir. Öyle ki Süleyman Uludağ'ın ifadesiyle; "*Bunlara buyurun trene, uçağa ve otobüse binelim dense, Resulullah zamanında yoktu diye binmezler.*"

Bir kısım Selefi gruplar Suudi Arabistan'da türbeleştirilmiş kabirleri şirk kabul ederek bunlarla beraber pek çok mukaddes mekânları da yakıp yıktılar. Sahabeye ait mekânları hatta Hz. Peygamber'in kabrini ve Kabe'yi dahi yıkmaya teşebbüs ettiler.

Seyyid Kutub'a göre, *"Tevhid'e inanan herkes beşeri rejimlere ve düzenlere karşı başkaldırmalı, yeryüzünün her yerinde yalnızca Allah'ın hükmünün ve hâkimiyetinin uygulanması için insan egemenliğine son vermelidir. Kişi ne kadar Müslüman olduğunu söylerse söylesin, eğer beşeri sistemlere itaat ediyorsa Allah'ın dininin dışına çıkar, yani kâfir olur. Müslüman toplumlarından şeriat harici rejimlerle yönetilenler de müşrik olur. İnsan için en büyük kölelik Allah'ın hükümleri yerine beşeri sistemlere uymaktır."*

El-Kaide gibi örgütler;

- Kutub'un yukarıdaki yorumunu kendilerince meşruiyet zemin olarak kabul etmişler;
- Yine, El-Kaide'nin ideologu olarak bilinen Abdullah Azzam'ın *"devlet otorite-*

tesi gerekmeksizin bireysel olarak da cihad edilebileceği ve bunun her Müslüman üzerine farz olduğu” fetvasını kabullenmişlerdir.

İran Şia, Suud ise Selefi akımları destekleyip yayarken; bu gruplar Suriye, Irak, Pakistan ve Afganistan gibi yine Müslüman topraklarında birbirlerinin ve diğer Müslümanların kanlarını dökmüşler, terör ve şiddetle eş tutulan bir Müslümanlık algısının oluşmasına sebep olmuşlardır.

KAYNAKLAR

Tarihte ve Günümüzde Selefilik.

Milletlerarası Tartışmalı İlmi Toplantı. 08- 10 Kasım 2013

TAŞDEMİR, Damla. 2016. **Türkiye’de Selefi hareket ve Dini Radikalizm** (Yüksek lisans tezi). T. C Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı. Bursa